

FUNK-/ SOULBLÆSERARRANGEMENT

Arrangement for blæsere i soulk-funk-
stil m. udgangspunkt i konkrete
eksempler

V, Bjørn Bønne Petersen

Indledning

- På samme måde, som der for instrumenterne i rytmegruppen findes typiske Soul/Funk - licks, grooves, figurer o.s.v., findes der naturligvis typiske måder at arrangere blæsere indenfor denne stil. Med udgangspunkt i konkrete eksempler hentet fra klassiske soul/funknumre vil jeg i det flg. prøve at give en kort indføring i fænomenet, i den forhåbning at inspirere læseren til selv at skabe nye.
- Som det vil fremgå har blæserarrangementerne ret forskellig karakter hvilket helt sikkert også gælder deres tilblivelse. Nogle arrangementer er kommet til verden som resultat af jams el. improvisationer på samme måde som de forskellige figurer i rytmegruppen, mens andre tydeligvis har været omkring en arrangør. Arrangøren er nødvendig lige så snart arrangementet kommer ud over det helt enkle riffbaserede plan. For det første fordi instrumenterne transponerer hvilket kan komplicere "fake" situationen en del, da der let kan være op til tre forskellige tonearter "i luften". For det andet p.gr. af selve arbejdet med at harmonisere stemmerne, hvilket unægteligt allerbedst gøres i enrum i selskab med et klaver. Slutteligt har de allerfleste blæsere via deres instrumentale skoling gode nodelæsningsfærdigheder, hvilket det er naturligt at drage nytte af.
- Hvis man læser pladeomslag, vil man meget ofte finde en af blæserne selv i rollen som arrangør. Dette er naturligvis oplagt, da blæsere selv er de nærmeste til at vide hvordan instrumenterne klinger, hvor hurtigt og hvor højt man kan skrive etc. Er en sådan blæser i besiddelse af fundamentale færdigheder i becifringsklaver samt en god portion kreativ sans, har man utvivlsomt den perfekte hornarrangør. Men mindre kan heldigvis gøre det. I det følgende gennemgås de forskellige relevante blæsere, deres omfang og notation, artikulationstegn, samt som tidligere nævnt: en række eksempler fra det virkelige liv, af hvilke man forhåbentlig kan få inspiration til egne hornarrangementer.

M.h.t. transposition kan det være en fordel at vide følgende: Tit bliver man spurgt om hvorfor de ikke bare kan spille i C allesammen. Nuvel: En trompet er stemt i Bb (=dens C klinger som et Bb) og en Altsaxofon er stemt i Eb (=dens C klinger som et Eb). Dette har noget med klang og århundredgamle håndværksmæssige traditioner at gøre - hvilket bliver for omfattende at komme ind på her. - Man kunne nu hævde, at de bare selv kunne lære at transponere, men i praksis er det langt smartere at stemmerne altid er transponerede, da det altid er den samme ventil/klap der skal anvendes til en given node, uanset hvilken type henhv. trompet eller sax der er tale om. Altså: Grebene er de samme for trompetisten uanset om han spiller Bb-trompet, C-trompet, kornet el. flygelhorn; tilsvarende for saxofonisten, der - rent nodelæsningsmæssigt - frit kan skifte mellem baryton-, tenor-, alt- og sopransaxofon. Det samme gælder iøvrigt hornspillere, engelskhorn/obospillere, klarinetspillere m. fl.

Riffs

- 1. Groft sagt kan man dele R&B hornarrangementerne op i to forskellige typer: Riffs (gentagne iørefaldende melodiske fraser - ofte som udfyldning i hullerne i den vokale melodi og ofte spillet unisont eller i oktaver) og blæser-backingfigurer, der som regel er harmoniserede og ofte fungerer komplementærritmisk sammen med rytmegruppen. I langt de fleste tilfælde er arrangementet en kombination af begge dele.

Riffs 3 – Knock on wood

- 2. Et andet godt eksempel er Eddie Floyd's "Knock on wood". Her ligesom i det forrige eksempel kommer blæserne ind på præcis det rigtige sted og giver arrangementet et spark. Her understreges bluesfeelingen ved at riffet hele tiden havner på akkordens septim:

The image displays a musical score for the song "Knock on Wood" by Eddie Floyd. It consists of two systems of music, each with a vocal line and a saxophone line. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/4. The first system is marked with a chord symbol 'E' above the vocal line. The lyrics for the first system are: "that I've got 'cos if I do I would sure- ly sure- ly lose a lot". The second system is marked with a chord symbol 'A' above the vocal line. The lyrics for the second system are: "'cos your lo- ve is bet- ter than a- ny love I kno- w It's like thun-". The saxophone part features a rhythmic riff that consistently lands on the seventh degree of the chord, as indicated by the text in the list item above.

Riffs 4 – Hold On I'm Coming

- 3. Her er et eksempel på et blæserriff, der gentager sig selv mens harmonierne ændrer sig. Figuren stammer fra introen til Sam & Dave's "Hold on I'm Coming". Igen er der lille septim i temaet - læg mærke til hvordan sekstendedels-synkoperne er med til at give en fremadrivende effekt:

Riffs 5 Soul Man

- 4. Her et eksempel på et fill der "kører i ring" men skubber betoningen. Igen flittig brug af septim og "blå" tert. Riff'et er så catchy at det næsten er mere kendt end selve melodien: Sam & Dave's: "Soul Man".

The image shows a musical score for the song "Soul Man" by Sam & Dave. It consists of two staves: a vocal line and a saxophone line. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 4/4. The vocal line is written in treble clef and includes the lyrics "I'M A SOUL-MAN" repeated twice. Above the vocal line, the notes E, D, E, A, B are indicated. The saxophone line is written in treble clef and features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes, with a dynamic marking of mp (mezzo-piano) and a fermata at the end. The saxophone part is a classic "ringing" fill that emphasizes the 7th and 9th degrees of the scale.

Blæser backing – I Feel Good

- 5. Som eksempel på blæser backing er det nærliggende at vise to typiske James Brown-figurer. Netop James Brown ("The Godfather of soul") skabte en stil med meget stramme "funky" arrangementer med meget luft - omend med meget lidt plads til solistiske udfoldelser. Blæserne bruges her som et medlem af rytmegruppen. "I feel good":

The image displays a musical score for the saxophone and trombone parts of the song "I Feel Good". The score is written in 4/4 time and features a key signature of two sharps (F# and C#). The saxophone part is labeled "ALT/TEN" and the trombone part is labeled "T2B". Both parts play a rhythmic pattern of eighth notes, with the saxophone part starting on G4 and the trombone part starting on G3. The score is divided into two systems, each containing four measures. The first system is marked with a D7 chord, and the second system is marked with a G7 chord. The saxophone part has a melodic line that moves up and down, while the trombone part has a more rhythmic, eighth-note pattern. The score is presented in a clean, black-and-white format with a white background.

Blæser backing – Cold Sweat

- 6. Eller her: "Cold Sweat":

Musical score for saxophone backing in 4/4 time. The score is divided into two systems: **TOP/A. SAX/T. SAX** and **BARI SAX**. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The score consists of two measures, each repeated twice. The first measure features a D7 chord with an accent (^) on the first eighth note. The second measure features a C7 chord with an accent (^) on the first eighth note. The third measure features an F7 chord with an accent (^) on the first eighth note. The notation includes eighth notes, quarter notes, and rests. The bass line consists of quarter notes and eighth notes.

Blæser backing - Respect

- 7. Her et eksempel fra Aretha Franklin's "Respect". Brugen af kromatisk drejenode er meget almindelig - næsten altid i harmoniseret form og ofte som her i harmoniseret form og ofte som her i septimakkorder. Barytonsax'en har næsten altid - som her - basfunktion.

The image shows a musical score for the saxophone parts of Aretha Franklin's "Respect". It consists of two staves: the top staff is for the Alto/Tenor saxophone (ALT/TEN) and the bottom staff is for the Baritone saxophone (BARYTON SAX). The music is in 4/4 time and features a chromatic descending line in the alto/tenor part, moving from F7 to E7 to D7 to C7. The baritone saxophone part provides a bass line with a similar chromatic movement. The score is written in a key signature of one flat (Bb) and a common time signature (C).

Backing + Riffs – Aint too proud to beg

- 8. Det næste eksempel viser hvordan backing og riffs kan kombineres på en særdeles effektiv måde: "Aint too proud to beg":

The image displays a musical score for the song "Aint too proud to beg". It consists of two systems of music. The first system is labeled "ALT/TEN" and "TRB". The second system is labeled "C" and "F". The lyrics are: "Aint too proud to beg and you know it please dont leave me boy aint too proud to ple- ad ba- by ba- by please don't leave me boy Well I heard". The score includes a vocal line and a guitar line with chords and riffs.

Backing + Riffs - Aint nobody home

- 9. Her følger uddrag af et B.B. King - nummer : "Ain't nobody home". Igen er der tale om en kombination af backing og response-riff. Bemærk hvordan blæserne går ind i rytmen med markeringer på 2 og 4. Bemærk desuden "fall" - en meget benyttet effekt - især i big band. Blæserne laver et nedadgående glissando på sluttonen samtidig med diminuendo. →

Backing + Riffs - Aint nobody home 2

ALT/TEN

BARITONE SAX

SIMILE

FM A^b D^b D^b_M FM A^b D^b FM A^b D^b E^b¹¹

The image displays a musical score for a saxophone and piano. The score is organized into three systems, each with a treble and bass staff. The key signature is B-flat major (two flats), and the time signature is 4/4. The first system is for the saxophone, with parts for Alto/Tenor and Baritone. The second system is for the piano, with a 'SIMILE' marking. The third system continues the piano accompaniment, featuring a prominent E^b¹¹ chord. Chord symbols are placed above the notes in the piano parts.

Backing + Riffs – Shake a tail feather

- 10. Et absolut vellykket blæserarrangement skrevet i forbindelse med nyindspilning af et gammelt R&B- nummer er Tom Malone's arrangement af "Shake a tail feather" - sådan som det spilles i Blues Brothers' version. Drejetoner, riffs, barytonsax-bas etc. gør dette til et skoleeksempel på hvad en kreativ arrangør kan få ud af et gammelt soulhit. Hør først den gamle version og derpå den ny og følg med nedenunder:

INTRO

Horn i C

A1

A2

BRIDGE

B

